

Metodické vysvetlivky k obsahu výkazu KULT 4 - 01 na rok 2011

Výkaz je zostavený v nadväznosti na Revidované odporúčanie týkajúce sa produkcie a distribúcie kníh, novín a časopisov, prijaté na 24. zasadnutí Generálnej konferencie UNESCO v roku 1985. Týka sa všetkých tlačených neperiodických publikácií, ktoré sa v danom roku vydali v SR a sú dostupné verejnosti.

Kniha je neperiodická publikácia **aspoň so 49 stranami**

Brožúra je neperiodická publikácia **v rozsahu 5 až 48 strán**, bez ohľadu na väzbu (t.j. či je publikácia viazaná alebo brožovaná.)

Do spracovania patria všetky publikácie, ktoré majú pridelené ISBN. Patria sem aj publikácie vydané verejnou správou (štátnou správou, územnou samosprávou) a iné **okrem tých, ktoré sú určené len na zahraničnú distribúciu.** Ďalej sem patria školské učebnice, vysokoškolské skriptá, prelať časti kníh alebo periodík už publikovaných, ale s vlastným titulom, stránkovaním a ak tvoria samostatné dielo; publikácie, ktoré sú súčasťou série, ale tvoria oddelenú bibliografickú jednotku; ilustrované diela, ako sú súbory tlačí, reprodukcii umeleckých diel, kresieb a pod., ak tvoria kompletne stránkované zväzky a sú doplnené aspoň stručným textom; obrázkové knihy pre deti, komiksy a pod.

Do spracovania sa nezahrňajú publikácie, na ktorých by nemali byť ani čísla ISBN Patria sem špeciálne publikácie určené len na reklamné účely – obchodné katalógy, prospekty, návody na použitie výrobkov, ponukové publikácie tovarov a služieb, priemyselné a turistické reklamy, cestovné poriadky, cenníky, telefónne zoznamy, programy divadelných a iných predstavení, stanovy konkrétnych spoločností, kalendáre atď.

Všetky vydané tituly treba rozpisat' do troch modulov, ktoré sú spracované z troch hľadísk:

- 1. tituly
- 2. výtlačky (náklad)
- 3. jazyky

V dvoch moduloch sú tematické skupiny, ktoré delia publikácie podľa vedného odboru. Toto triedenie zodpovedá systematike **Medzinárodného desatinného triedenia (MDT)**, ktoré sa používa v knižniciach a informačných strediskách, slúži na systematické triedenie bibliografií (je podľa neho triedená aj Slovenská národná bibliografia) a podľa vzoru knižníc ho používajú aj mnohé antikvariáty a kníhkupectvá.

V 1. a 2. module sa publikácie delia do skupín 1 až 25, ktoré zodpovedajú jednotlivým triedam 0 až 9 MDT. Sumár publikácií sa spracováva z riadkov 1 až 26. Z tohto počtu treba ešte podrobnejšie samostatne spracovať: detské knihy (POZOR, komiksy sú samostatne); školské učebnice (ZŠ, SŠ a ostatné, okrem VŠ); VŠ učebnice a skriptá; oficiálne publikácie a elektronické dokumenty. Všetky tieto dokumenty musia však byť zásadne zaradené do príslušného vedného odboru v riadkoch 1 až 25 a vyčlenené typy aj v riadkoch 28 až 33.

Jednotlivé rozradovače zodpovedajú spojeným triedam podľa MDT a sú prepojené na rozradovače UNESCO, ktoré používame v Slovenskej národnej bibliografii na **tvorbu štatistiky medzinárodnej organizácie UNESCO**. Tá sa tiež spracováva v Národnom bibliografickom ústave Slovenskej národnej knižnice.

Upozorňujeme na niektoré problémy, ktoré sa vyskytujú pri zaraďovaní jednotlivých publikácií do príslušných odborov:

Veľa titulov je zaraďovaných do všeobecností, hoci s nimi nemajú nič spoločné (napr. beletria patrí do riadku 23b a nie do riadku 1. všeobecné). Treba rozlišovať aj pojem „detské knihy“. Ak ide o knihy s textom pre deti, patria do riadku 23b. beletria. Ak sú to však napr. detské maľovanky a knižné hračky bez podstatných textov, patria do riadku 1. všeobecné. Divadelná a filmová veda patrí do riadku 21. spolu s filmom, divadlom a hudbou. Počítačová veda, ktorá sa pôvodne uvádzala v technike, patrí do riadku 1. všeobecné, kde pre ňu bola rezervovaná nová špeciálna trieda 004.

Prehľad jednotlivých tried MDT a ich spoločné zaradenie do jednotlivých riadkov výkazu:

1. **Všeobecné (v MDT 0)** – patria sem veda a vedomosti všeobecne, dokumentácia, písmo, počítačová veda, náuka o organizácii, štandardizácia, činnosť a organizácia, civilizácia, kultúra, pokrok, bibliografia, katalógy, knihovníctvo, príručky, všeobecné encyklopédie, periodiká, organizácie, múzeá, žurnalistika, rukopisy a pozoruhodné knihy
2. **Filozofia, psychológia (v MDT 1)** – patria sem filozofia, psychológia, logika, teória poznania, etika.
3. **Náboženstvo, teológia (v MDT 2)**
4. **Sociológia, štatistika (v MDT 30, 31)** – patria sem metódy spoločenských vied, sociálna a kultúrna prax, sociografia, demografia, sociológia, štatistika
5. **Politika, ekonómia (v MDT 32/33, nie 338.48)** – patria sem vnútorná politika, medzinárodná politika, parlamenty a vlády, politické strany a hnutia, ekonomika všeobecne, práca, ekonomika práce, územné hospodárstvo, formy organizácií a spolupráce v ekonomike, financie, národohospodárska politika, medzinárodné hospodárske vzťahy
6. **Právo, verejná správa, sociálne zabezpečenie a sociálna starostlivosť, poisťovníctvo (v MDT 34, 35/354, 36, 366, 368)** – patria sem právo, verejná správa, štátna správa, sociálne zabezpečenie, sociálna starostlivosť, ochrana spotrebiteľa, poisťovníctvo, sociálne poistenie

7. **Vojenské umenie a vojenská veda** (v MDT 355/359)
8. **Školstvo, pedagogika, voľný čas** (v MDT 37, 379.8) – patria sem výchova, vzdelávanie, teória, druhy a formy, typy škôl, organizácia špeciálnych škôl, odborné vzdelávanie, vysoké školy, voľný čas .
9. **Obchod, spoje, doprava, cestovný ruch** (v MDT 654, 656, 658, 338.48) – patria sem cestovný ruch, telekomunikácie, doprava a pošta, obchodné organizácie
10. **Etnografia, kultúrna antropológia** (v MDT 39)
11. **Filológia, jazyky, jazykoveda** (v MDT 8, 80, 81) – patria sem jazyky a lingvistika
12. **Matematika** (v MDT 51) – patria sem teória čísel, algebra, geometria, topológia, matematická analýza, kombinatorická analýza)
13. **Prírodné vedy** (v MDT 50, 52, 53, 54, 55, 56/59) – patria sem príroda, ochrana prírody, veda o životnom prostredí, enviromentalistika, astronómia, astrofyzika, kozmológia, geodézia, fyzika, chémia, kryštalografia, mineralógia, geologické vedy, paleontológia, biologické vedy, botanika, zoológia
14. **Lekárske vedy, zdravotníctvo** (v MDT 61) – patria sem anatómia, fyziológia, hygiena, verejné zdravie a hygiena, farmakológia, terapeutika, toxikológia, patológia, klinická medicína, chirurgia, ortopédia, oftalmológia, gynekológia, pôrodníctvo, veterinárne lekárstvo
15. **Priemysel, technológia, stavebníctvo, obchod a remeslá** (v MDT 60, 62, 655, 66/69) – patria sem všeobecné problémy aplikovaných vied, inžinierstvo, technika všeobecne, skúšanie materiálov, strojárstvo, jadrová technika, elektrotechnika, tepelné motory, chladiaca technika, manipulovanie, skladovanie, distribúcia, mechanické technológie, manipulácia s materiálom, trieskové obrábanie, baníctvo, vojenská technika (výroba), inžinierske staviteľstvo, dopravné inžinierstvo, vodné staviteľstvo, zdravotné inžinierstvo, voda, technika dopravných prostriedkov, chemická technológia, chemikálie, výbušniny, priemyselná mikrobiológia, výroba a konzervovanie potravín, oleje, tuky, vosky gumy, živice, sklársky priemysel, keramika, cement a betón, metalurgia, rôzne odvetvia priemyslu a remesiel, drevospracujúci priemysel, kožiarsky priemysel, priemysel celulózy a papiera, textilný, kaučukový, plastový, káblový priemysel, priemysel spracovania kameňa a iných materiálov, presné mechanizmy, železiarstvo, nábytkársky priemysel, sedlárstvo, obuvníctvo, rukavičkárstvo, športové náradie, knihárstvo, výroba zrkadiel, kancelárske potreby, odevný priemysel, toaletné potreby, ozdobný tovar, hračky, stavebníctvo, polygrafický priemysel
16. **Poľnohospodárstvo, lesníctvo, chov dobytka, lov a rybolov** (v MDT 63)
17. **Domáce hospodárstvo** (v MDT 64) – patrí sem udržiavanie domácnosti, všetky činnosti, potrava, varenie, jedlá, riady
18. **Manažment, riadenia a organizácia** (v MDT 65, 651, 657, 659, v súčasnosti aj nová trieda 005) – patria sem riadenie a organizácia priemyslu, obchodu, dopravy, administratíva, účtovníctvo, reklama
19. **Územné plánovanie, urbanizmus a tvorba krajiny, architektúra** (v MDT 71/72) – patria sem územné plánovanie, plánovanie krajiny, architektúra, budovy, cirkevná architektúra
20. **Sochárstvo, výtvarné umenie, grafika, fotografia** (v MDT 73/77) – patria sem sochárstvo, umelecké spracovanie kovov, kreslenie, dizajn, maliarstvo, grafika, fotografia
21. **Hudba, divadlo, film a podobné umenie** (v MDT 7, 78, 791/792) – patria sem umenie, rozhlas, televízia, hudba, divadlo, film
22. **Hry a šport** (v MDT 793/799) – patria sem spoločenské zábavy, doskové a stolové hry, šport, hry, vodné športy, jazdectvo a športy so záprahom, rybolov, poľovníctvo, strelecké a terčové športy.
- 23a. **Dejiny literatúry a literárna kritika** (v MDT 82)
- 23b. **Literárne texty (beletria)** (v MDT 821) – patria sem všetky národné literatúry
24. **Geografia** (v MDT 90, 91) – patria sem archeológia, prehistória, kultúrne pamiatky, všeobecná geografia, regionálna geografia
25. **História, životopisy** (v MDT 92, 93, 94) – patria sem biografica, genealógia, dejiny, história, všeobecné dejiny.

1. MODUL	TITULY NEPERIODICKÝCH PUBLIKÁCIÍ PODĽA TEMATICKÝCH SKUPÍN
---------------------	--

Vypĺňa sa počet titulov vydaných neperiodických publikácií.

V jednotlivých stĺpcoch sa uvádza:

Stĺpec 1 - počet titulov kníh

Stĺpec 2 - počet titulov brožúr

Stĺpec 3 - počet titulov kníh a brožúr spolu (sumár stĺpca 1 a 2)

Stĺpec 4 - počet titulov kníh – 1. vydanie

Stĺpec 5 - počet titulov brožúr – 1. vydanie

Stĺpec 6 - počet titulov kníh a brožúr spolu – 1. vydanie (sumár stĺpcov 4 a 5)

Do spoločného súčtu sa spočítajú len riadky 1 až 26 a súčet sa uvedie do riadku 27 Riadky 27 až 33 sa nespočítavajú, kontrolný súčet spracuje automaticky počítačový program.

2. MODUL VÝTLAČKY NEPERIODICKÝCH PUBLIKÁCIÍ

Vypĺňajú sa údaje o počte výtlačkov t.j. náklade jednotlivých publikácií.
Vypĺňa sa spoločný údaj za jednotlivé tituly, nie jednotlivo.

Stĺpec 1 – údaj o náklade všetkých vydaných kníh spolu
Stĺpec 2 – údaj o náklade všetkých vydaných brožúr spolu
Stĺpec 3 – údaj o náklade všetkých vydaných kníh a brožúr spolu (sumár stĺpcov 1 a 2)
Stĺpec 4 – údaj o náklade všetkých vydaných kníh - 1. vydanie
Stĺpec 5 – údaj o náklade všetkých vydaných brožúr – 1. vydanie
Stĺpec 6 – údaj o náklade všetkých vydaných kníh a brožúr spolu – 1. vydanie (sumár stĺpcov 4 a 5)

Do spoločného súčtu sa spočítajú len riadky 1 až 26 a súčet sa uvedie do riadku 27 Riadky 27 až 33 sa nespočítavajú, kontrolný súčet spracuje počítačový program.

3. MODUL NEPERIODICKÉ PUBLIKÁCIE PODĽA JAZYKA VYDANIA

Uvádzajú sa publikácie evidované podľa jazyka vydania.
Spočítavajú sa riadky 2 až 23 a ich sumár sa uvedie v riadku 1, potom riadky 25 až 47 a ich sumár sa uvedie v riadku 24. Súčet všetkých riadkov v kontrolnom súčte spracuje počítačový program.

V prvej časti modulu sa uvádzajú tituly, ktoré sú originálnymi vydania v štátnom jazyku, jazykoch národnostných menšín a preklady z iných jazykov vydané v slovenčine alebo v iných jazykoch, sú rozdelené údaje o pôvodnej a prekladovej tvorbe. Druhá časť modulu je sumár jazykov originálov, z ktorých sa prekladalo.

Pozor: V riadku 23. Viacjazyčné publikácie treba uviesť aj jednotlivé jazyky.
V prípade nedostatku miesta uveďte jazyky na spodnej voľnej ploche strany formulára.

V stĺpci 1 musí byť počet titulov zhodný s počtom uvedeným v 1. module (riadok 27) a v stĺpci 2 musí byť počet výtlačkov zhodný s nákladom uvedeným v 2. module (riadok 27).
Náklad uvádzajte v kusoch.

Ďalšie upozornenia:

Názov vydavateľstva je potrebné uvádzať rovnako, ako bol nahlásený do agentúry ISBN. Dôležité je tiež uvedenie **správnej poštovej adresy a e-mailovej adresy. Zmeny je nutné nahlásiť na adresu Národného bibliografického ústavu a do agentúry ISBN.**

Elektronický formulár je prístupný na adrese: <http://www.snk.sk/?RV>. Formulár je potrebné uložiť na pevný disk počítača, potom ho vyplniť a poslať ako pripojený súbor na adresu, uvedenú v spodnej časti sprievodného listu a v ďalšom odseku. Pod formulárom sú aj linky na SK NACE a Kódy územných štatistických jednotiek.

V prípade akýchkoľvek nejasností alebo otázok Vám poskytneme informácie na e-mailovej adrese kucianova@snk.sk.

Jednotliví vydavatelia môžu požiadať o pridelenie čísla ISBN na jednotlivé publikácie aj elektronicky. Formulár žiadosti o pridelenie čísla ISBN je vystavený na adrese: www.snk.sk/ISBN.

Spracovala: PhDr. Anna Kucianová, Slovenská národná knižnica